

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

BKA.0901.1.2014 /1

**Sprawozdanie z realizacji zadań Komitetu Audytu
dla działów administracji rządowej – sprawy zagraniczne i członkostwo
Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, kierowanych
przez Ministra Spraw Zagranicznych w 2013 roku**

I. Część wstępna

1. Skład Komitetu Audytu

Komitet Audytu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych został powołany *zarządzeniem Nr 6 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 23 lutego 2010 r. w sprawie Komitetu Audytu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych*. W roku 2013, w związku ze zmianą Przewodniczącego Komitetu Audytu nastąpiła 4 nowelizacja ww. zarządzenia. Zgodnie z *zarządzeniem nr 16 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 5 sierpnia 2013 roku zmieniającym zarządzenie w sprawie Komitetu Audytu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych*, skład Komitetu Audytu przedstawia się następująco:

1. Przewodniczący Komitetu – Artur Nowak – Far, Podsekretarz stanu w MSZ;
2. Członkowie niezależni:
 - Grzegorz Gołębiowski,
 - Piotr Rozwadowski,
 - Małgorzata Tarnowska,
 - Jacek Tarnowski.

2. Regulamin organizacyjny Komitetu Audytu

Regulamin organizacyjny Komitetu Audytu został wprowadzony decyzją nr 24 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 8 marca w sprawie nadania regulaminu Komitetowi Audytu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i stanowi załącznik ww. decyzji. W trakcie roku sprawozdawczego regulamin nie uległ zmianie.

3. Posiedzenia Komitetu Audytu w 2013 roku

W roku 2013 odbyły się cztery posiedzenia Komitetu Audytu w następujących terminach:

- 19 marca 2013 r.,
- 3 kwietnia 2013 r.,
- 18 września 2013 r.,
- 13 listopada 2013 r.

4. Uczestnictwo poszczególnych członków w posiedzeniach Komitetu Audytu

W 2013 roku w większości posiedzeń Członkowie Komitetu uczestniczyli w pełnym składzie, z wyjątkiem jednego posiedzenia w III kwartale 2013 r. Ponadto w posiedzeniach Komitetu Audytu udział brali: kierownik komórki audytu, audytorzy wewnętrzni oraz zaproszone osoby: Pełnomocnik Ministra ds. Kontroli Zarządczej i Procedur Antykorupcyjnych, przedstawiciele komórek organizacyjnych MSZ oraz przedstawiciele Wojskowego Biura Emerytalnego.

W posiedzeniach Komitetu Audytu w dniach: 19 marca, 3 kwietnia, 13 listopada 2013 roku uczestniczyli:

- Przewodniczący Komitetu
- Członkowie niezależni:
pan Grzegorz Gołębiowski,
pan Piotr Rozwadowski,
pani Małgorzata Tarnowska,
pan Jacek Tarnowski,

z wyjątkiem posiedzenia w dniu 18 września 2013 r., w którym nie uczestniczył Pan Piotr Rozwadowski.

Z posiedzeń Komitetu sporządzane były protokoły, podpisywane przez Przewodniczącego i Członków Komitetu Audytu, a następnie przekazywane Ministrowi Spraw Zagranicznych.

5. Wynagrodzenia wypłacane członkom Komitetu Audytu w 2013 roku

Łączna kwota wypłacanych wynagrodzeń członkom Komitetu Audytu w 2013 roku wynosi: 52 825,05 PLN PLN.

II. Działania Komitetu Audytu

Celem Komitetu Audytu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych jest doradztwo świadczone na rzecz Ministra w zakresie zapewnienia funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej oraz skutecznego audytu wewnętrznego w kierowanych przez Ministra działach – sprawy zagraniczne i członkowsko Rzeczypospolitej w Unii Europejskiej. W trakcie roku sprawozdawczego Komitet podejmował szereg działań w celu realizacji swoich ustawowych zadań.

1. Sygnalizowanie istotnych ryzyk i słabości kontroli zarządczej w działalności działów

W związku z przygotowywaniem oceny stanu funkcjonowania kontroli zarządczej w MSZ Komitet Audytu przygotował opinię na temat projektu oświadczenia Ministra SZ za rok 2012.

Członkowie KA w swojej opinii:

- ▶ stwierdzili, że rekomendują podpisanie przez Ministra SZ przygotowanego projektu oświadczenia o stanie kontroli zarządczej, w którym stwierdza się, że w kierowanych przez Ministra SZ działach administracji rządowej w 2012 roku w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza;
- ▶ zwrócili uwagę, że ocena funkcjonowania kontroli zarządczej jak i przyczyny oceny nie uległy zmianie w porównaniu do lat: 2010 i 2011. Wyrazili swoje zaniepokojenie przedłużającym się procesem niwelowania stwierdzonych słabości, a jednocześnie stwierdzili, że liczą na realizację i wdrożenie zaplanowanych działań naprawczych w 2013 roku.

2. Proponowanie usprawnień, w związku ze zidentyfikowanymi ryzykami i słabościami kontroli zarządczej

W związku z uwagami członków Komitetu Audytu dotyczącymi przedłużającego się procesu wdrożenia systemu zarządzania ryzykiem, z inicjatywy Przewodniczącego oraz Członków Komitetu Audytu, do udziału w Posiedzeniach Komitetu Audytu w 2013 r. dwukrotnie zaproszono Pełnomocnika ds. Kontroli Zarządczej i Procedur Antykorupcyjnych (*ustanowiony zarządzeniem nr 15 Ministra SZ z dnia 1.06.2012 r. w sprawie ustanowienia zadań i Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych ds. Kontroli Zarządczej i Procedur Antykorupcyjnych*), w celu wyjaśnienia aktualnej sytuacji dotyczącej wdrożenia zarządzania ryzykiem oraz funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w MSZ.

W trakcie II posiedzenia w 2013 r., Komitet Audytu zwrócił uwagę na powtarzające się w oświadczeniu o stanie kontroli zarządczej, zapisy dotyczące wdrażania zarządzania ryzykiem i brak wyjaśnień dotyczących ciągłej nowelizacji *zarządzenia nr 42 Ministra SZ z dnia 15 listopada 2011 roku w sprawie zasad zarządzania ryzykiem w działach administracji rządowej kierowanych przez Ministra*.

Komitet Audytu zwrócił również uwagę na następujące kwestie:

- ▶ konieczność poprawy wiarygodności i przejrzystości materiałów przekazywanych Kierownictwu MSZ i Komitetowi Audytu, na potrzeby opiniowania projektu oświadczenia o stanie kontroli zarządczej;
- ▶ uwzględnienie zarządzania ryzykiem w systemie zarządzania;
- ▶ właściwą identyfikację procesów, osób odpowiedzialnych za wykonanie zadań i ich rozliczanie, w tym za wdrażanie działań usprawniających;
- ▶ potrzebę monitorowania wykonania działań usprawniających i informację zwrotną o stopniu realizacji poszczególnych etapów w procesie zarządczym.

Komitet Audytu jednak pozytywnie ocenił - w porównaniu z rokiem poprzednim - prezentowane przez Pełnomocnika Ministra SZ ds. Kontroli Zarządczej i Procedur Antykorupcyjnych podczas spotkania informacje.

W celu zapoznania się z doświadczeniami innego urzędu w zakresie systemu kontroli zarządczej Komitet Audytu na II Posiedzenie KA dodatkowo zaprosił osoby spoza MSZ, które wykonują analogiczne zadania w Wojskowym Biurze Emerytalnym. W ich prezentacji przedstawione zostały rozwiązania stosowane w zakresie zarządzania ryzykiem, zadania Zespołu ds. kontroli zarządczej w Wojskowym Biurze Emerytalnym oraz rola audytu wewnętrznego w systemie kontroli zarządczej Wojskowego Biura Emerytalnego.

Prezentacja i przekazane doświadczenia pracowników WBE były przede wszystkim pomocne w wypracowywaniu przyszłych rozwiązań w MSZ, dla tych pracowników komórki właściwej ds. systemu kontroli zarządczej, którzy wzięli udział w tym spotkaniu.

W trakcie IV Posiedzenia Komitetu Audytu, na prośbę jego członków, Pełnomocnik ds. Kontroli Zarządczej i Procedur Antykorupcyjnych przedstawił informację dotyczącą postępu prac w zakresie zarządzania ryzykiem, w tym wykonania zobowiązań zawartych w „Planie wdrożenia środków zaradczych i usprawniających kontrolę zarządczą w MSZ w 2013 roku”. W wyniku zaproponowanych docelowych rozwiązań / stworzenia modelu zarządzania ryzykiem w MSZ, Komitet Audytu zwrócił uwagę, aby w przyjętych rozwiązaniach:

- ▶ skoncentrować się na głównych celach budżetowych, politycznych i głównych celach Ministra Spraw Zagranicznych;
- ▶ zaangażować użytkowników w projektowanie systemu zarządzania ryzykiem, w tym zapewnić odpowiednią wiedzę dot. praktycznych zasad jego obsługi.

Ponadto, Przewodniczący Komitetu Audytu w trakcie III Posiedzenia KA podniósł kwestię przydatności wyników kontroli zewnętrznych przeprowadzanych przez Najwyższą Izbę Kontroli i wykorzystywania ich do wypracowywania systemowych wniosków służących poprawie funkcjonowania różnych obszarów działalności MSZ.

Komitet Audytu zwrócił się do komórki właściwej ds. kontroli zewnętrznych z prośbą o przygotowanie informacji zawierającej opis procesów dotyczących przebiegu kontroli NIK w MSZ oraz sposobu wykorzystywania wyników kontroli i zaleceń NIK w działaniach MSZ.

W 2013 roku Komitet Audytu nie wydał formalnej opinii do dokumentu pt.: „Plan środków zaradczych i usprawniających kontrolę zarządczą w MSZ w 2013 roku”, w związku ze zmianą Przewodniczącego Komitetu Audytu. Zgodnie z *zarządzeniem nr 32 Ministra SZ z dnia 4.09.2012 w sprawie systemu oceny i usprawniania kontroli zarządczej w działach administracji rządowej kierowanych przez Ministra Spraw Zagranicznych: ...* „komórka właściwa w sprawach koordynacji kontroli zarządczej projekt planu wdrożenia środków zaradczych i usprawniających przekazuje do konsultacji Przewodniczącemu Komitetu Audytu”.

3. Dokonywanie oceny działalności audytu wewnętrznego oraz monitorowanie efektywności pracy audytu wewnętrznego, w tym przeglądu wyników wewnętrznych i zewnętrznych ocen pracy audytu wewnętrznego

Oceny działalności audytu wewnętrznego członkowie dokonywali na podstawie informacji przekazywanych przez Kierownika komórki audytu na posiedzeniach w 2013 roku. Omawiane były bieżące prace audytu, realizowane zadania audytowe oraz zmiany kadrowe w komórce audytu jak i zmiany organizacyjne w MSZ.

Komitet Audytu pozytywnie ocenia działalność audytu wewnętrznego, w tym czynności jakie wykonuje w ramach obsługi organizacyjno – merytorycznej Komitetu. Członkowie Komitetu audytu otrzymują niezbędne materiały i dokumenty oraz na bieżąco informowani są o zmianach wewnętrznych przepisów, istotnych dla realizowanych zadań Komitetu Audytu. W wyniku dobrze ocenionej pracy audytu wewnętrznego, Członkowie Komitetu Audytu poparli wniosek o przyznanie nagród specjalnych Ministra SZ dla Komórki audytu wewnętrznego.

4. Wyznaczanie priorytetów do planów audytu wewnętrznego

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z *art. 289 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych*, w oparciu o przeprowadzoną przez Komórkę audytu analizę ryzyka, Komitet Audytu uchwałą nr 1/2013 wyznaczył priorytety do rocznego planu audytu na rok 2014 oraz uchwałą nr 2/2013 wyznaczył priorytety do strategicznego planu audytu wewnętrznego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych na lata 2014 – 2017.

Najważniejsze obszary, które zdaniem Komitetu Audytu, powinny zostać objęte audytem w 2014 roku to:

1. IT,
2. Dyplomacja Ekonomiczna,
3. Współpraca z Polonią

Na lata 2014 – 2017 Komitet Audytu wyznaczył następujące obszary, które powinny zostać uwzględnione w planowaniu strategicznym:

1. Bezpieczeństwo,
2. Zarządzenie i organizacja.

Ponadto, Komitet Audytu wyznaczył priorytety do Planu audytu na 2014 rok w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych - jednostce organizacyjnej nadzorowanej przez Ministra Spraw Zagranicznej oraz zapoznał się z Planem audytu na 2014 rok w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych.

5. Przegląd wyników audytu wewnętrznego oraz monitorowania ich wdrożenia

W trakcie roku sprawozdawczego Komitet Audytu był na bieżąco informowany o realizowanych zadaniach audytowych i działalności audytu wewnętrznego. Wyniki audytu były omawiane podczas posiedzeń Komitetu Audytu. Członkowie Komitetu dokonywali przeglądu oraz analizy Raportów o stanie realizacji zaleceń audytowych, przygotowanych przez komórkę audytu wewnętrznego dla Ministra Spraw Zagranicznych. W ocenie członków KA ww. raport stanowi dobre źródło wiedzy na temat monitoringu realizacji zaleceń audytowych oraz ich wdrażania.

6. Przegląd sprawozdań z wykonania planu audytu oraz z oceny kontroli zarządczej

Członkowie Komitetu dokonali przeglądu dokumentów sprawozdawczych: Informacji o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego w 2013 roku oraz Sprawozdania z wykonania planu audytu w roku 2013. Ponadto zapoznali się z treścią oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Ministra SZ za rok 2012, Sprawozdaniem z wykonania Planu wdrożenia środków zaradczych i usprawniających kontrolę zarządczą w MSZ w 2012 r. oraz Planem środków zaradczych i usprawniających kontrolę zarządczą w MSZ w 2013 roku. Na Posiedzeniach Komitetu Audytu prowadzona była dyskusja na temat wskazanych słabości kontroli oraz realizowanych działaniach w 2013 roku. Jej zasadniczym celem była poprawa i usprawnienie kontroli zarządczej.

7. Pozostała działalność Komitetu Audytu

Komitet Audytu na bieżąco zapoznawał się z materiałami i informacjami zamieszczanymi na stronie internetowej Ministerstwa Finansów dotyczącymi działalności audytu wewnętrznego oraz systemu kontroli zarządczej.

Komitet Audytu podjął również następujące działania:

- ▶ Zainicjował spotkanie z udziałem Pełnomocnika Ministra SZ ds. Kontroli Zarządczej i Procedur Antykorupcyjnych.
- ▶ W listopadzie 2013 r. Komitet Audytu przeprowadził samoocenę, której celem było wykazanie, w jaki sposób działalność Komitetu jest postrzegana przez osoby w nim zasiadające.
- ▶ W ramach współpracy Ministerstwa Finansów z komitetami Audytu w jednostkach sektora finansów publicznych w dniu 5 czerwca 2013 r. odbyło się spotkanie dla przedstawicieli Komitetów audytu powołanych przez ministrów kierujących działem, w którym udział wzięli Pan Grzegorz Gołębiowski, niezależny członek KA.
- ▶ W związku z przyjętymi priorytetami obszarów audytu na 2014 oraz informacjami z MSZ o intensyfikacji działań związanych z dyplomacją ekonomiczną Pan Grzegorz Gołębiowski spotkał się z Panią Ambasador Katarzyną Skórzyńską – dyrektorem Polskiego Instytutu Dyplomacji i rozmawiał o działaniach Instytutu w zakresie dyplomacji ekonomicznej.

III. Wnioski

1. Wnioski w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego

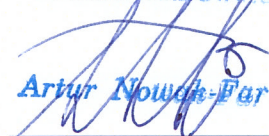
- ▶ Sprawne funkcjonowanie kontroli zarządczej jest ciągle ograniczone, przede wszystkim przez niefunkcjonujący kompleksowo i niewdrożony system zarządzania ryzykiem. Bolączką audytu wewnętrznego jest duża rotacja pracowników. Dostrzegalne jest również niewykorzystywanie pełni możliwości płynących z dysponowania komórką audytu wewnętrznego. Wiedza, którą dysponują audytorzy, a także wnioski i rekomendacje formułowane po przeprowadzonych zadaniach audytowych mogłyby lepiej służyć MSZ, podobnie jak wyniki kontroli zewnętrznych.

2. Wnioski o charakterze systemowym

- ▶ Potrzebne jest ciągłe dążenie do zwiększenia świadomości w kierownictwie różnych szczebli w MSZ roli audytu wewnętrznego, który świadczy przecież usługi dodające wartość organizacji i dla tej organizacji;
- ▶ należy to traktować jako istotny czynnik zwiększający możliwość samodoskonalenia MSZ;
- ▶ tak samo należy traktować wnioski z kontroli zewnętrznych i audytów wewnętrznych.

Przewodniczący Komitetu Audytu:

PODSEKRETARZ STANU

Artur Nowak - Far

Warszawa, 11 lutego 2014 r.

